

Opholdet ombord i det spanske skib «Algorteno» strakte sig over 2 døgn, i hvilken tid «Sardinia»s folk nød fuld forpleining og megen imøtekommenhet. For provianten derombord anviste kaptein Andersen utbetaling gjennom sin agent i Barcelona.

Oplæst og vedtat, hvorpaa kapteinen avtraadte.

Vidnerne tilkaldtes og foreholdtes edens betydning. Avtraadte derefter, undtagen:

1ste vidne «Sardinia»s 1ste styrmand, Even Jacobsen, 33 aar gammel, hjemmehørende i Kristiansund, som forklarte, at han hadde ført journalen om det passerte. Vidnet hadde vakt, da u-baaten observertes, og forblev ombord i «Sardinia» indtil tyskerne overtok kommandoen. Vidnet gav samme fremstilling av begivenheten, som nedtegnet i dagboken. Tyskerne optraadte høflig ombord i «Sardinia»; de tok vistnok skibets proviant op paa dæk for at medta denne til eget bruk, men da vidnet fremholdt, at den hollandske skonnert visselig ikke hadde mat til saa mange, fik «Sardinia»s folk lov til at medta denne proviant i sin helhet. Den kommanderende officer uttalte ønske om at ta «Sardinia» til tysk havn, men han fik senere ordre fra u-baatens chef om at sænke. Sjøen var smul, saa der var ingen øieblikkelig fare ved at gaa fra borde. «Sardinia»s besætning nød al mulig imøtekommenhet ombord i det bergende hollandske og spanske fartøi.

Vidnet antar, at «Sardinia»s sprængning foregik ved placering av bomber i maskinrummet.

Oplæst og vedtat, hvorpaa vidnet avtraadte.

Fremstod 2det vidne, skibets 2den styrmand Jens Tønder, 28 aar gammel, hjemmehørende i Kristiansund. Vidnet hadde frivakt, da u-baaten observertes, men kom straks paa dæk og forblev ombord indtil tyskerne tok kommandoen. Vidnet forklarte sig helt overensstemmende med 1ste vidne.

Oplæst og vedtat, hvorpaa vidnet avtraadte.

Fremstod 3dje vidne, baadsmand fra «Sardinia» August Hansen, 40 aar gammel, hjemmehørende i Limhamn (fast adresse: Skandinaviske sjømandshjem i London), og forklarte, at han var med i den livbaat, som bragte «Sardinia»s fører ombord i u-baaten. Vidnet oplyste, at han av kaptein Andersen fik ordre til — da livbaaten satte av fra u-baaten for at bringe tyskerne ombord i «Sardinia» — at meddele 1ste styrmanden, at kommandoen paa «Sardinia» skulde overgives til den tyske officer, som medfulgte livbaaten. Tyskerne hadde med sig forskjellige saker, som vidnet antok var bomber til sprængning av «Sardinia». Vidnet saa «Sardinia» eksplodere og senere synke.

Oplæst og vedtat, hvorpaa vidnet avtraadte.

Fremstod 4de vidne, jungmand Sofus Hansen, 20 aar gammel, hjemmehørende i Sandefjord. Vidnet, som stod tilrørs, da u-baaten observertes, forklarte sig i alt væsentlig overensstemmende med 1ste vidne.

Journalutdraget oplæstes derefter for samtlige vidner, som intet hadde at bemerke til sammes indhold. Intet av vidnerne hadde paahørt de andres forklaringer. Bisidderne hadde intet at bemerke.

Vidnerne blev derefter edfæstet og forretningen avsluttedes.

Bescheinigung.

Der norwegische Dampfer »Sardinia« von Christiania ist heute Nachmittag versenkt worden. Schiffs- und Ladungspapiere empfangen.

(Stempel).

Frhr. v. Finks,
Kapitänleutnant u. Kommandant
eines Ubootes.

D/S „Ymer“ (M. G. F. S.) av Bergen.

Reg. ton br. 1124, last: jernmalm, ødelagt 23de januar 1917 paa reise fra Santander til Middlesborough. Omkommet: 12 mand.

Aar 1917 den 20de mars blev sjøret for Bergen sat i rettens lokale, administrert av assessor Hesselberg med sjørets-

medlemmerne d'hr. O. Nieuwejaar og O. O. Bergh, begge før edfæstet.

Der foretoges sjøforklaring for dampskibet «Ymer».

Fremstod 1ste vidne Erling Madsen 22 aar, 1ste styrmand med D/S «Ymer», bopæl Høvik pr. Kristiania, og fremla en beretning, som han erklærte at ha avfattet og undertegnet. Han forklarte sig derefter paa speciel eksamination øverensstemmende med beretningen, der efter oplæsning vedtoges som rigtig. Vidnet fik anledning til at ta journalen med sig, men han fik ikke gjort nogen indførsel i denne, idet de franske myndigheter beslaglagde den, da han kom iland. D/S «Ymer» er bygget i Bergen for ca. 6 aar siden, er 1800 ton D. W. og disponeres av J. Lund & Co. Den baat, hvori kapteinen og 6 mand gik ut, styrbords livbaat, er ikke kommet tilbake, og samtlige ombordværende maa saaledes være omkommet.

De ombordværende var: Kaptein Alexander Eide, Bergen, 35 aar, 2den styrmand Nils Severin Tollaksen, Arendal, 56 aar, 1ste maskinist Rasmus Bruland, Bergen, 62 aar, matros Ludvig Pedersen, Sannessjøen, 25 aar, letmatros Richard Andreas Eriksen, Bergen, 17 aar, fyrbøter Olaf Halvorsen, Bergen, 32 aar, fyrbøter Randulf Larsen, Bergen, 19 aar.

Av dem, som gik med i vidnets bagbords livbaat, omkom før man kom til land paa grund av kulde og anstrengelser:

Jungmand Robert Skaar, Bergen, 18 aar, kokken, en hollænder, paamønstreet i Newcastle, vidnet kan ikke opgi hans navn, 63 aar, 2den maskinist Henrik Svenson, Carlshamn i Sverige, 46 aar, fyrbøter Mathias Røstberg, Molde, 23 aar, matros Emil Berg Larsen, Tromsø, 25 aar.

Av hele skibets besætning er det kun vidnet og letmatros Hilmar Raaheim, som har reddet livet. Da vidnet kom iland, var han omtrent halvdød og han kunde ikke holdt ut stort længere i baaten.

Da mandskapet gik i baatene, var det fint veir med smult vand og moderat østlig vind. Det var først fra den 25de om morgenen, at det begyndte at blæse op til

storm. Baatene var tætte og gode og i enhver henseende forskriftsmæssig utstyrt. Redningsmidlerne var i orden.

Den undervandsbaat, som sænket «Ymer», var ca. 150 fot lang, den hadde intet merke og førte intet flag. Vidnet kan ikke opgive førerens navn. Vidnet kunde høre, at der blev talt tysk ombord.

Oplæst og vedtat

«Beretning»

over D/S «Ymer» paa reise fra Santander til Middlesborough.

Mandag 22de januar om eftermiddagen avgik S/S Ymer av Bergen fra Santander, lastet med jernmalm, bestemt for Middlesborough, England. Lodsens kvittertes ved Monroe Island, og reisen fortsattes østover langs den spanske kyst. Skibet var ved avgangen i fuld sjødygtig stand. Moderat østlig vind av skyet luft. Ved 10 tiden om aftenen den 22de januar peiledes Cap Machicaco fyr i S t W 3 kvm. av, hvorefter styrtes S t O til kl. 12 nat, da kursen sattes for Belle Ile. Ved 2-tiden om em. den 23de januar hørtes 2 skud og samtidig saaes en undervandsbaat omtr. 2 str. agtenfor tværs om stb. Maskinen blev øieblikkelig stoppet og skibets kjendingssignal blev heist. Det norske flag vaiet agter. Alle mand blev purret ut og varskoet om at gjøre sig klar til at gaa i baatene. Omtr. et kvarter efter avfyrttes et skarpt skud fra U-baaten. Projektilen eksploderte nogen faa meter fra skibssiden. Straks efter avfyrttes et andet skarpt skud. Dette traf kappen paa bakken, som blev splintret, og en mand, som opholdt sig i gangen forut, blev kvæstet av granatsplinter. Kapteinen kommanderte alle mand i baatene, da man frygtet, at bombardementet vilde bli fortsat. Alle mand kom vel i baatene, 7 mand i hver, og rodde mot U-baaten, som laa ca. 2 kvm. borte. Der blev ikke avfyret flere skud mot Ymer. Kommen op til U-baaten, gik kapteinen, 1stemaskinisten og en matros ombord. Endel av U-baatens besætning gik i Ymers livbaat. U-baaten tok livbaaten paa slæp og nærmet sig Ymer gan-

ske langsomt. U-baatens folk gik ombord i Ymer med bomber. Kapteinen, 1ste maskinisten og den matros som var tat ombord i U-baaten blev sat tilbage i U-baaten og fik ordre til at ro væk. Paa kapteinens spørsmaal om at bli slæpt mot land, blev der svaret nei. Vi befandt os da ca. 60 kvm. av land vest for Rochefort. Efter et kvarters forløp hørtes 3 eksplosioner og Ymer begyndte at synke med forskibet først. $\frac{1}{2}$ time efter forsvandt fartøiet. Det stod lodret i vandet. U-baaten fortsatte i N.Wlig retning. Begge livbaate rodde østover hele natten og den paafølgende dag. Om aftenen den 24de januar fortøiet vi begge livbaate til hverandre og lagde ut drivanker for at alle mand kunde faa hvile om natten. Om morgenen den 25de januar blæste det op fra S.O. Seilene blev da sat og vi styrte i N.Olig retning. Om aftenen den 25de januar kom livbaatene fra hinanden i mørket, da vi ikke kunde faa tændt lys i baatene av mangel paa tørre fyrstikker. B.B. livbaat fortsatte mot N.O. hele natten, Om morgenen den 26de januar besluttet vi at lænse unda vinden, da vi antog at det var den snarreste maate at naa land paa. Om fm. den 26de januar saaes land ret forut. Ved middagstider var vi klods ved land, som viste sig at være Ile d'Yeu. Vi heiste en sæk paa masten som nødsignal, da vi ikke kunde lande med livbaaten paa grund av den høie sjø. Signalet blev observeret iland og ved 2 tiden om em. kom en redningsbaat, hvis navn var Paul Tourrel med 12 mands besætning fra land og tog os ombord. Redningsbaaten rodde rundt paa den anden side av øen, hvor den ankret. Om aftenen blæste det op til storm fra S. O. og redningsbaaten styrte tilsjøs med os. Om morgenen den 27de januar kunde vi ikke se land, og da der gik et svært hav, lagdes ut et drivanker. Baaten var fuld av vand og sjøen slog stadig over os. Vi var alle meget utmattet. Om fm. døde jungmand Robert Skaar og kokken, en hollænder, hvis navn jeg ikke kjender. Uveiret vedvarte hele lørdagen og utover natten til søndag. Tidlig om morgenen søndag 28de januar be-

daget veiret sig lidt, saa man igjen kunde sætte seil. Vi saa da et fyr i N.Olig retning. Da døde 2den Maskinist Henrik Svenson og fyrbøter Mathias Røstberg. Om fm. blev sjøen smul og vi kom nær land. Ved 1-tiden om middagen døde matros Emil Berg Larsen. Ved $\frac{1}{2}$ tiden kom vi iland ved Raguenez. Vi var da meget utmattet, men blev godt behandlet, da vi kom iland. Av redningsbaatens mandskap var 6 mand døde. Vore folk tilikemed de franske mandskaper blev begravet paa kirkegaarden i Nevey onsdag 31. januar.

Hilmar Raaheim,
letmatros.

Erling Madsen,
1ste styrmand.»

Fremstod 2det vidne, Hilmar Raaheim, 19 aar, letmatros med Ymer, bopæl Bergen, forberedtes til edfæstelse og forklarte sig paa speciel eksamination overensstemmende med 1ste vidne, alene med den forandring, at han ikke hørte, der blev talt tysk i undervandsbaaten, men han saa, at uniformerne var tyske. Vidnet var, da han kom iland, meget darlig, og efter at han hadde været iland nogen tid, blev han saa syk, at han maatte ligge tilsengs 10 dage. Han led mest av frost i benene og armene. Han er imidlertid nu kommet sig helt.

Oplæst og vedtat.

1ste og 2det vidne edfæstedes.

Retten hævet.

E. Hesselberg.

Otto Nieuwejaar.

O. O. Bergh.

D/S „Sunniva“ (J. W. Q. V.) av Kristiania.

Reg.ton br. 589, last: stykgods, ødelagt 24de januar 1917 paa reise fra Göteborg til Hull. Omkommet: ingen.

Aar 1917 den 29de januar avholdtes efter forutgaaende berammelse sjøforklaring paa det norske vicekonsulat i Hull angaaende S/S «Sunniva» av Kristianias sækning i Nordsjøen den 24de januar 1917 av en tysk undervandsbaat.